

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: **J. O.**, bytem, zast. Mgr. Markem Bukovským, advokátem se sídlem Na Příkopě 814, 755 01 Vsetín, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2015, č. j. KUZL-56860/2015, sp. zn. KUSP-47199/2015/DOP/Ků,

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

Žalobce brojí proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2015, č. j. KUZL-56860/2015, sp. zn. KUSP-47199/2015/DOP/Ků (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Zlína, Odboru občansko-správních agend (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 24. 6. 2015, č. j. MMZL 77486/2015, sp. zn. MMZL-188696/2014-FS-PŘ-OOSA-223/15 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit tím, že dne 22. 10. 2014 v 9.12 hodin na F. n. ve Zlíně řídil motorové vozidlo, ačkoliv v té době nebyl držitelem řidičského oprávnění. Za spáchání předmětného přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši 27 000 Kč a sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel po dobu 12 měsíců. Současně mu byla stanovena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Průběh správního řízení a obsah napadeného rozhodnutí

Dne 22. 10. 2014 v 9.12 hodin zastavila policejní hlídka na ulici Fügnerovo nábřeží ve Zlíně vozidlo tovární značky L., reg. zn., které řídil žalobce. Během kontroly bylo zjištěno, že žalobce z důvodu dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidičů pozbyl řidičské oprávnění. S žalobcem byl na místě sepsán úřední záznam, do něhož se vyjádřil s tím, že blokáce řidičského oprávnění si nebyl vědom. Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu maření úředního rozhodnutí podle ust. § 337 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Na základě zjištěných skutečností však byla věc podle ust. § 159a odst. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), odevzdána k projednání v přestupkovém řízení prvostupňovému správnímu orgánu.

Prvostupňový správní orgán obeslal žalobce, resp. jeho právního zástupce, oznámením o zahájení řízení a předvoláním k ústnímu jednání naplánovanému na den 11. 2. 2015. S ohledem na omluvu právního zástupce žalobce bylo ústní jednání přesunuto na termín 12. 5. 2015. Předvolání (společně s oznámením o zahájení řízení) bylo zasláno do datové schránky právního zástupce žalobce a dále též prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu trvalého pobytu žalobce. Vzhledem k tomu, že si žalobce zásilku osobně nepřevzal, byla mu doručena fikcí ke dni 30. 4. 2015. Součástí předvolání bylo mimo jiné podrobné poučení stran možností omluv z ústního jednání a způsobů řádného doložení důvodů omluvy.

Ve správním spise je dále založen úřední záznam ze dne 12. 5. 2015, v němž se podává, že žalobce toho dne telefonicky kontaktoval prvostupňový správní orgán se sdělením, že se k ústnímu jednání ze zdravotních důvodů nedostaví. Žalobce byl v této souvislosti opětovně poučen o nutnosti doložení řádné omluvy. Ústní jednání bylo prvostupňovým správním orgánem provedeno v plánovaném termínu, tj. ještě téhož dne, a to bez přítomnosti žalobce. Při jednání bylo provedeno dokazování listinným obsahem správního spisu, včetně původního policejního spisu sp. zn. KRPZ-115230/TČ-2014-150506, obsahujícího mimo jiné výpis z evidenční karty řidiče ke dni 24. 10. 2014, oznámení o dosažení 12 bodů ze dne 9. 7. 2013, námitky žalobce proti záznamu bodů v registru řidičů ze dne 29. 7. 2013, rozhodnutí Městského úřadu Vsetín ze dne 11. 10. 2013, sp. zn. MUVS/6085/2013/OSA/Zi, jímž byly námitky žalobce zamítnuty, a rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2013 č. j. KUZL-72513/2013 (včetně doručky právní zástupkyni žalobce), jímž bylo potvrzeno předcházející zamítavé rozhodnutí.

Ze správního spisu dále nevyplývá, že by žalobce svoji omluvu z ústního jednání doplnil, neboť ve spise není založeno žádné podání žalobce, a po protokolu z ústního jednání již následuje samotný originál prvostupňového rozhodnutí ze dne 24. 6. 2015. Proti

prvostupňovému rozhodnutí brojil žalobce prostřednictvím svého zástupce včasným odvoláním, v němž se vymezil vůči konání ústního jednání v jeho nepřítomnosti, přičemž uvedl, že prvostupňovému správnímu orgánu zaslal písemné potvrzení dosvědčující, že byl v době konání ústního jednání nemocen. Současně se neztotožnil s tím, že by za omluvu nebylo možno považovat jeho telefonické sdělení ze dne 12. 5. 2015. Nadto žalobce vyjádřil přesvědčení, že ve správním řízení nebyl dostatečným způsobem zjištěn skutkový stav a v neposlední řadě prvostupňový správní orgán přehlédl, že se žalobce přestupku dopustil nezaviněně. Odvolání bylo postoupeno k rozhodnutí žalovanému, který žalobce vyzval k doplnění důkazů na podporu jeho tvrzení o zaslání písemné omluvy z ústního jednání. V reakci na výzvu žalovaného doložil zástupce žalobce kopii lékařského potvrzení o ošetření žalobce dne 12. 5. 2015 a uvedl, že prvostupňovému správnímu orgánu zaslal písemnou omluvu, která byla společně s potvrzením od lékaře vhozena jeho synem dne 18. 5. 2015 do sběrné schránky České pošty. K prokázání těchto skutečností žalobce navrhl provedení svědeckých výpovědí jeho syna a paní K. Ch., která syna na místo podle tvrzení žalobce odvezla. V případě pochybností o důvodnosti omluvy žalobce navrhl i provedení svědecké výpovědi ošetřující lékařky MUDr. M. Z.

Žalovaný neshledal odvolací námitky důvodnými, pročež odvolání napadeným rozhodnutím zamítl. V odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že v dané věci není pochyb o tom, že žalobce dne 12. 12. 2013 pozbyl řidičské oprávnění. Jestliže tedy žalobce řídil dne 22. 10. 2014 motorové vozidlo, dopustil se tím přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Žalovaný se přitom neztotožnil s tím, že by bylo jednání žalobce nezaviněné, neboť bylo na žalobci, aby si střežil svá práva a sledoval osud probíhajícího námitkového řízení. Žalovaný nepovažoval za nezbytné zjišťovat, zda byl žalobce svou právní zástupkyní o výsledku námitkového řízení zpraven, neboť i kdyby tomu tak nebylo, nezprošťovala by tato skutečnost žalobce odpovědnosti za přestupek. Jako nedůvodnou žalovaný vyhodnotil též žalobcovu námitku ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť shledal, že provedení listinných důkazů bylo v dané věci zcela dostačující a výslechy zasahujících policistů vyhodnotil jako zcela nadbytečné. Přitom listinné důkazy byly řádně provedeny při ústním jednání, pročež bylo učiněno zadost zásadě ústnosti. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí rovněž zabýval tím, zda byl žalobce k ústnímu jednání náležitě předvolán, pročež shledal, že se tak stalo, neboť předvolání bylo žalobci v souladu se zákonem doručeno fikcí. Pokud se jedná o námitku týkající se omluvy z ústního jednání, zde žalovaný připustil, že se žalobce z jednání omluvil, tuto omluvu však nepovažoval za náležitou. Žalobce se z jednání omluvil toliko telefonicky a do okamžiku vydání prvostupňového rozhodnutí (tj. do 24. 6. 2015) svoji omluvu nedoplnil. K tvrzení žalobce, že písemná omluva byla odeslána dne 18. 5. 2015 jeho synem, žalovaný uvedl, že ve spise žádné podání žalobce z tohoto období založeno není. Navrhované svědecké výpovědi žalovaný považuje za irelevantní, neboť předmětní svědci nejsou schopni dosvědčit, co bylo obsahem zásilky, ale pouze případný průběh jejího odesílání. Žalovaný nezpochybnil, že byl žalobce v době provedení ústního jednání indisponován, nicméně to nevysvětluje, z jakého důvodu se omluva nedostala do dispozice prvostupňového správního orgánu, a proč byla doložena až na žádost žalovaného. Přitom si žalobce ani nikterak neověřoval, zda prvostupňový správní orgán omluvu obdržel. Ani ve zbytku pak žalovaný neshledal žalobcovy námitky důvodnými, neboť dospěl k závěru, že prvostupňový správní orgán žalobce svým postupem nikterak nekrátil na jeho procesních právech. Ve věci provedl řádné dokazování, k němuž žalobce předvolal a skutkový stav zjistil takovým způsobem, že o něm nepanovaly důvodné pochybnosti.

III. Žaloba

V žalobě ze dne 9. 10. 2015, která byla Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) doručena následujícího dne, žalobce prostřednictvím svého zástupce vymezil následující žalobní body. Předně žalobce namítl, že řízení před prvostupňovým správním orgánem bylo zatíženo procesní vadou, neboť ústní jednání proběhlo v jeho nepřítomnosti, byť se z jeho účasti omluvil.

Předvolání k ústnímu jednání konanému dne 12. 5. 2015 bylo žalobci doručeno pouze fikcí. Považovalo se tedy za doručené, byť fakticky se s ním žalobce neseznámil. Dne 12. 5. 2015 se žalobce z ústního jednání telefonicky omluvil. Žalovaný sice již na rozdíl od prvostupňového správního orgánu připustil, že se jednalo o omluvu, avšak nevyhodnotil ji jako důvod, pro nějž by nebylo možno ústní jednání konat. Žalovaný konkrétně uvedl, že prvostupňový správní orgán do vydání prvostupňového rozhodnutí (dne 24. 6. 2015) neobdržel doplnění omluvy, není proto divu, že omluvu neakceptoval. S takovým hodnocením věci se však žalobce neztotožňuje, neboť zdůrazňuje, že se telefonicky omluvil již dne 12. 5. 2015, přesto se však ústní jednání téhož dne konalo. Za nepodstatné žalobce považuje, že rozhodnutí ve věci samé bylo vydáno až dne 24. 6. 2015, neboť prvostupňový správní orgán vycházel z dokazování provedeného při ústním jednání již dne 12. 5. 2015.

Žalovaný posoudil omluvu žalobce jako včasnou, nikoliv však řádnou. K prokázání, že se jednalo o řádnou omluvu, žalobce navrhl provedení dvou svědeckých výpovědí. Žalovaný však navrhované důkazy neprovedl, a to s odůvodněním, že jsou pro posuzovanou věc irelevantní, neboť navrhovaní svědci jsou schopni dosvědčit pouze průběh odesílání zásilky, nemohou se však již vyjádřit k tomu, co bylo jejím obsahem. Tento závěr žalovaného však žalobce považuje za zcela nepřezkoumatelný, neboť není nijak odůvodněn. Dle mínění žalobce existuje mnoho situací, za nichž mohli navrhovaní svědkové obsah listiny znát (např. ji mohli před odesláním číst). Žalobce je pak dále přesvědčen, že věrohodná svědecká výpověď má za účelem prokázání odeslání zásilky v zásadě stejnou důkazní sílu jako podací lístek. Pokud by přitom bylo prokázáno, že zásilka byla odeslána, je třeba vycházet z fikce, že jejím obsahem bylo to, co tvrdí žalobce. Byl by to správní orgán, který by musel prokazovat opak.

Žalobce zdůrazňuje, že navržené svědecké výpovědi byly klíčové k prokázání toho, že omluva z jednání byla řádná a včasná, a tedy že konáním jednání bez účasti žalobce došlo k porušení práva na spravedlivý proces. Tím, že rozhodnutí správních orgánů vychází z důkazů provedených při jednání dne 12. 5. 2015, je třeba je považovat za nezákonná.

V druhém žalobním bodě pak žalobce namítá nesprávné právní posouzení věci. Žalobce se neztotožňuje s posouzením formy zavinění, jak ji provedl žalovaný a trvá na tom, že se z jeho strany nejednalo ani o nedbalost, ale pouze o omluvitelný omyl.

Není pravdou, že by se žalobce nezajímal o osud námitkového řízení, což je ostatně patrné i z toho, že se žalobce nechal v dotčeném řízení zastoupit advokátem. Zastoupená osoba pak v dobré víře očekává, že zástupce hájí její zájmy a nelze se tedy domnívat, že by snad měla ještě dohlížet na průběh řízení (běh lhůt, doručování písemností apod.), neboť

logicky očekává, že ji bude zástupce o podstatných věcech informovat. Pakliže žalovaný nerozporuje, že výsledek řízení o námitkách nebyl právním zástupcem žalobci sdělen, byl povinen situaci vyhodnotit tak, že žalobce byl ve vztahu k námitkovému řízení v dobré víře. V neposlední řadě žalobce trvá na tom, že jej policisté při kontrole dne 22. 10. 2014 rozhodně nevyrozuměli o pozbytí řidičského oprávnění, což uváděl již v trestním řízení sp. zn. KRPZ-115230/TC-2014-150506. Žalobce proto trvá na tom, že měli být zasahující policisté v této souvislosti ve správním řízení vyslechnuti, což se však nestalo.

S ohledem na všechny žalobcem uvedené skutečnosti tento navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný se ve věci vyjádřil s tím, že žalobce byl k ústnímu jednání, které se mělo konat dne 12. 5. 2015, s dostatečným předstihem předvolán. V předvolání byl poučen, že v případě telefonické omluvy je následně třeba doložit písemnou omluvu a doklad týkající se důvodů neúčasti na jednání. Poučení obsahovalo i detailní informace o tom, jakým způsobem lze omluvu správnímu orgánu doručit a které důvody nelze jako omluvu z jednání uznat.

V den nařízeného jednání dne 12. 5. 2015 žalobce prvostupňovému správnímu orgánu telefonicky sdělil, že se ze zdravotních důvodů nedostaví. Prvostupňový správní orgán žalobce opětovně poučil o nutnosti řádné omluvy z jednání. V daném okamžiku neměl prvostupňový správní orgán důvod neprovést plánované ústní jednání, neboť žalobce do té chvíle důvody omluvy náležitým způsobem nedoložil. Pokud by se tak stalo později, byla by tato skutečnost důvodem pro opakované provedení ústního jednání. Takto se však nestalo.

V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce začal tvrdit, že prvostupňovému správnímu orgánu neprodleně zaslal písemné potvrzení o nemoci. Jak již bylo ovšem uvedeno, toto potvrzení prvostupňový správní orgán nikdy neobdržel. Pokud bylo potvrzení skutečně zasláno, stalo se tak způsobem, který neumožňuje ověřit, kdy a komu byla písemnost adresována a zda skutečně byla odeslána. Přesto zůstal žalobce zcela pasivní a neměl potřebu si ověřit, zda prvostupňový správní orgán písemnost obdržel a zda ji akceptoval. V této souvislosti žalovaný odkazuje i na rozsudek Krajského soudu v Brně, sp. zn. 41 A 67/2014, v němž se soud zabýval obdobnou situací.

Až na výzvu žalovaného doložil žalobce kopii výměnného listu – poukazu, vystaveného dne 12. 5. 2015 MUDr. M. Z. Současně žalobce sdělil, že omluvu včetně potvrzení od lékaře odesílal syn žalobce vhozením do sběrné schránky u hlavní budovy České pošty ve Zlíně dne 18. 5. 2015 krátce po 20. hodině. K prokázání této skutečnosti navrhl žalobce také provedení výslechu paní K. Ch.

Žalovaný je v duchu konstantní judikatury, kterou citoval v napadeném rozhodnutí, tohoto názoru, že břemeno tvrzení a břemeno důkazní leželo především na žalobci. Pakliže pak žalobce popsal v přípisu adresovaném žalovanému toliko průběh odesílání zásilky s tím, že tyto skutečnosti může dosvědčit jeho syn a paní Ch., nelze spatřovat nic protiprávního na tom, že žalovaný sám aktivně nezjišťoval, zda mohli navržené svědci vědět, co bylo obsahem zásilky. Pokud mohly tyto osoby dosvědčit nejen průběh odesílání zásilky ale i její obsah, bylo na žalobci, aby to žalovanému sdělil, tj. unesl své břemeno tvrzení, a aby tak mohl žalovaný posoudit důvodnost navržených svědeckých výpovědí ve všech souvislostech.

Pokud žalobce zásilku posílal bez podacího lístku, ocitl se v důkazní nouzi i ohledně odesílání zásilky, neboť svědeckou výpověď a podací lístek nelze rozhodně klást naroveň.

K tvrzené dobré víře žalobce žalovaný uvedl, že pokud žalobce pověří zmocněnce k zajištění právních služeb v jeho záležitostech, nezbavuje se tím odpovědnosti vůči třetím osobám v případě, že předmětné služby nebyly poskytnuty v patřičné kvalitě. Tím spíše se žalobce nemůže zprostit odpovědnosti za přestupek, který spáchal v důsledku špatné kvality advokátních služeb. Nekvalitní služby advokáta nemohou svědčit ve prospěch žalobce a nezbavují jej odpovědnosti tam, kde postačuje zavinění ve formě nevědomé nedbalosti. Závěr žalobce o absenci zavinění přestupku by znamenal praktické znemožnění fungování právního státu, pokud by bylo připuštěno, že subjekt, který se na základě svého rozhodnutí nechá v právních vztazích zastupovat, není z těchto vztahů odpovědný. Tím by došlo také k závažnému narušení právní jistoty u úkonů, které by činili zmocněnci vůči třetím osobám.

Žalovaný nepopírá, že je právem žalobce zůstat pasivní a o průběh přestupkových řízení se nezajímat. V takovém případě ovšem také musí nést následky svého postoje. Pokud žalobce se svými zmocněnci nekomunikuje, jedná se o skutečnost, která jde pouze k tíži žalobce a nemůže zakládat jeho dobrou víru.

Žalovaný zdůraznil, že přestupek, z něhož byl žalobce uznán vinným, lze spáchat i nevědomou nedbalostí, což se v případě žalobce také stalo. Žalobce nevěděl, že pozbyl své řidičské oprávnění, ač to vzhledem k okolnostem i svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Nevědomá nedbalost se nerovná absenci zavinění. Žalobci nic nebránilo v tom, aby si zjistil, jakým způsobem se řízení o námitkách proti dosažení 12 bodů vyvíjí.

Žalovaný tedy nepovažuje žalobu za důvodnou a navrhuje proto, aby ji krajský soud zamítl a uložil žalobci náhradu nákladů řízení, které by vznikly nařízením ústního jednání, na němž žalovaný netrvá.

V. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud nejprve posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dovodil, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), a jde rovněž o žalobu přípustnou ve smyslu ust. § 65, § 68, a § 70 s. ř. s.

Ve věci se konalo dne 5. 6. 2017 ústní jednání, a to za přítomnosti žalobce, jeho právního zástupce a zástupkyně žalovaného. Po zahájení jednání obě strany shrnuly obsah svých podání (žaloby a vyjádření žalovaného) a v podrobnostech odkázaly na jejich písemná vyhotovení. Následně krajský soud přikročil ke stručné rekapitulaci soudního spisu a spisů správních. Ze správního spisu krajský soud poukázal zejména na úřední záznam ze dne 22. 10. 2014 obsahující též poznámku žalobce, že si nebyl vědom blokace řidičského oprávnění, dále na úřední záznam o podání vysvětlení pro účely trestního řízení ze dne 11. 12. 2014, výpis z evidenční karty řidiče ze dne 24. 10. 2014, oznámení o dosažení 12 bodů ze dne 9. 7. 2013, rozhodnutí o námitkách, oznámení o zahájení řízení o přestupku, předvolání k ústnímu jednání na den 12. 5. 2015, úřední záznam o telefonickém hovoru s žalobcem dne 12. 5. 2015, protokol o ústním jednání, prvostupňové rozhodnutí, odvolání žalobce, výzvu žalovaného k doložení tvrzení obsažených v odvolání a sdělení zástupce žalobce ze dne

7. 9. 2015 obsahující též důkazní návrhy výsledkem svědků a v příloze scan listiny – potvrzení o vyšetření žalobce dne 12. 5. 2015 opatřeného razítkem MUDr. M. Z.

V průběhu jednání byl dán účastníkům řízení prostor k přednesení důkazních návrhů, přičemž žalobce navrhl, aby krajský soud provedl výslech tří svědků, a to syna žalobce pana E. O., paní K. Ch. a právní zástupkyně žalobce v námitkovém řízení Mgr. Ch. Nadto navrhl provedení účastnického výslechu žalobce. Žalovaný se k důkazním návrhům vyjádřil s tím, že je považuje za nadbytečné. Krajský soud důkazní návrhy usnesením zamítl a rozhodl, že další dokazování prováděno nebude, neboť je toho mínění, že provedení navrhovaných důkazů by nevneslo do věci více světla a skutkový stav je pro účely rozhodnutí ve věci dostatečným způsobem doložen obsahem správního spisu. Ačkoliv krajský soud nepřistoupil ani na návrh provedení účastnického výslechu žalobce, poskytl mu prostor, aby se k věci mohl vyjádřit a uvést vše, co považuje za nezbytné. Žalobce při jednání sdělil, že jeho právní zástupkyně v námitkovém řízení (Mgr. Ch.) na něj měla kontakt a s ohledem na dřívější praxi byl v dobré víře, že by jej o jakémkoliv zásadním rozhodnutí informovala. V daném případě se tak ovšem nestalo, konečné rozhodnutí v námitkovém řízení žalobci nezaslala a pouze jej založila do spisu. Rozhodnutí bylo dohledáno až poté, co ji sám žalobce na jeho existenci upozornil, tzn. poté, co byl kontrolován policií a upozorněn na blokaci řidičského oprávnění. Poté byl dán účastníkům řízení prostor pro přednesení závěrečných návrhů, v nichž tito setrvali na svých dosavadních stanoviscích.

Krajský soud vycházel při posouzení věci ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, doplněného o poznatky z jednání konaného dne 5. 6. 2017. V souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.

První okruh žalobních námitek se týká postupu správních orgánů v přestupkovém řízení, přičemž žalobce zejména vyjádřil přesvědčení, že pokud bylo o jeho vině rozhodnuto na základě dokazování provedeného při ústním jednání dne 12. 5. 2015 konaného v jeho nepřítomnosti, byl tímto postupem krácen na svých právech.

Pro posouzení oprávněnosti této námítky považuje krajský soud za nezbytné vyjít ze znění ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, podle něhož *„o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“*

Je tedy zjevné, že řízení o přestupku je v prvním stupni koncipováno jako řízení s ústním jednáním za přítomnosti obviněného z přestupku. Právo obviněného z přestupku účastnit se projednání věci je ostatně garantováno i v ústavněprávní rovině, a to konkrétně čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo, *„aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům“*. Dopad tohoto ustanovení i na přestupkové řízení, které je svojí povahou řízením správním, nikoliv soudním, byl již opakovaně judikatorně potvrzen s ohledem na extenzivní výklad pojmu „trestní obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.), ve znění pozdějších protokolů (k tomu viz např. nález Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>, či rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009-66, dostupný na www.nssoud.cz).

Lze tedy shrnout, že povinnost správního orgánu provést v prvním stupni přestupkového řízení ústní jednání a umožnit obviněnému, aby se tohoto jednání mohl zúčastnit, představuje realizaci jednoho z esenciálních práv obviněného z přestupku. Toto právo ovšem není bezbřehé a zákon blíže stanovuje, že za určitých okolností je možné provést ústní jednání i v nepřítomnosti obviněného, a to právě za podmínek normovaných ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích.

Výkladu dotčeného ustanovení je již věnována poměrně bohatá judikatura správních soudů. V rozsudku ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013-23 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud formuloval tři podmínky, které musí být splněny, aby bylo možno omluvu obviněného z přestupku akceptovat. Těmito podmínkami jsou včasnost omluvy, existence důvodu znemožňujícího dostavit se na jednání, přičemž tento důvod musí být v omluvě uveden, a věrohodné doložení důvodů omluvy.

Pokud se jedná o podmínku včasnosti omluvy, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009-66, dovodil, že „z § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu z roku 2004, které hovoří nikoliv o „omluvě předem“, ale o „náležité omluvě“, resp. o „bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů“, nelze dovozovat, že tato omluva musí být nezbytně učiněna před provedením samotného úkonu správního orgánu. Právě naopak, i omluva s určitým odůvodněným časovým odstupem po události, která bránila obviněnému z přestupku v účasti u ústního jednání (např. náhlé onemocnění, úraz, hospitalizace, upoutání na lůžko, které bránilo uvedené omluvě), může podle konkrétních okolností splňovat znaky náležité či bezodkladné omluvy správnímu orgánu.“ Včasnost omluvy je tedy třeba posuzovat s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, přičemž zásadně není pro naplnění této podmínky rozhodujícím faktorem, zda byla omluva učiněna s předstihem před ústním jednáním, či dokonce zda byl takový předstih dostatečný. Za krucální lze naopak považovat, zda se obviněný z ústního jednání omluvil bez zbytečného odkladu poté, co se o důvodech znemožňujících mu účast na jednání dozvěděl. V daném případě tedy lze mít za to, že omluva byla včasná, neboť pokud žalobce tvrdí, že mu v účasti na jednání bránila akutní zdravotní obtíže, které jej postihly až v den konání jednání, je zcela logické a přirozené, že se z jednání nemohl omluvit dříve. Přitom krajský soud považuje z hlediska včasnosti této omluvy za zcela dostačující, že se v této fázi žalobce z jednání omluvil toliko telefonicky. Aby však bylo možno omluvu považovat rovněž za náležitou, bylo nezbytné, aby následně doložil i existenci jím tvrzených důvodů nepřítomnosti na jednání, tj. aby došlo i k naplnění druhé a třetí podmínky.

V tomto ohledu pak již omluva žalobce nemůže obstát. Ze správního spisu je zjevné, že žalobce důvody své omluvy v průběhu řízení před prvostupňovým správním orgánem nedoložil, ačkoliv byl o náležitostech omluvy již v předvolání k ústnímu jednání podrobně poučen. Krajský soud nepřehlédl, že žalobce si předvolání nepřevzal a bylo mu doručeno toliko fikcí, to však v dané věci není na závadu. Jde výhradně k tíži žalobce, že si v místě svého trvalého pobytu zásilky nepřebírá. Nadto ze správního spisu vyplývá (viz úřední záznam ze dne 12. 5. 2015), že žalobce byl i při telefonickém hovoru se zaměstnancem prvostupňového správního orgánu v den konání ústního jednání poučen o tom, že je povinen omluvu doplnit. Jestliže tak žalobce neučinil, nelze o náležité omluvě hovořit.

Žalobce předložil potvrzení o lékařském vyšetření až v průběhu odvolacího řízení, a to dokonce až na výzvu žalovaného. Je tedy evidentní, že prvostupňový správní orgán k tomuto potvrzení přihlížet nemohl a byť lze tedy za daných okolností uvažovat o tom, že legitimní důvody pro neúčast na jednání byly dány, s ohledem na nesplnění třetí podmínky, tj. doložení důvodů omluvy, je zcela v souladu s právními předpisy, pokud bylo ústní jednání provedeno bez účasti žalobce. Přitom se krajský soud neztotožňuje s názorem žalobce, že bylo povinností prvostupňového správního orgánu již na základě jeho telefonické omluvy ústní jednání odložit. Krajský soud je naopak obdobně jako žalovaný přesvědčen, že pokud se žalobce z jednání omluvil až v den konání jednání, a jeho omluva toho času nevykazovala potřebné náležitosti, nic v daném okamžiku provedení ústního jednání nebránilo. K průběhu ústního jednání a na něm provedeným důkazům by nebylo možno přihlížet pouze tehdy, pokud by žalobce svoji omluvu následně doložil, přičemž pokud by se tak stalo, bylo by nezbytné ústní jednání opakovat. Vzhledem k tomu, že se tak ovšem nestalo, potřeba opětovného provedení ústního jednání nevyvstala, a nic nebránilo tomu, aby ústní jednání ze dne 12. 5. 2015 posloužilo jako podklad pro vydání rozhodnutí ve věci samé. Nutno zdůraznit, že žalobce měl na písemné doložení omluvy dostatečný časový prostor, neboť prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno až cca šest týdnů po provedení ústního jednání. Přesto tak za celou zmiňovanou dobu neučinil.

Tvrzení žalobce, že omluvu ve skutečnosti doložil, je pak ničím nepodložené. Pokud žalobce uvádí, že omluva byla prvostupňovému správnímu orgánu zaslána prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb, a to bez jakéhokoli dokladu o odeslání pouze vhozením do sběrné schránky České pošty, dostal se svou vlastní vinou ohledně odeslání písemnosti do důkazní nouze. Jakkoliv nelze po účastníku řízení spravedlivě požadovat, aby nesl plnou odpovědnost za doručení písemnosti správnímu orgánu, měl by si v úředním styku se správním orgánem počínat takovým způsobem, aby byl schopen hodnověrně doložit alespoň odeslání písemnosti (např. podacím lístkem). Pokud se tedy žalobce rozhodl písemnost odeslat obyčejně, tj. aniž by disponoval dokladem o jejím odeslání, jevílo se logickým, aby se u správního orgánu alespoň informoval, zda předmětnou zásilku neobdržel. Nic takového však žalobce neučinil. Žalobce tedy nejen že nedisponuje žádným dokladem o odeslání písemnosti, ale ani se následně žádným způsobem o osud své (údajně zaslané) omluvy nezajímal. Takovou lehkovážnost žalobce lze jen stěží následně zhojit pouze na základě jeho tvrzení, že omluvu odeslal, a svědeckými výpověďmi jím navržených svědků, kteří navíc mají k žalobci osobní vazby. Krajský soud souzní s žalovaným v tom směru, že i pokud by snad navržení svědkové odeslání zásilky potvrdili, nebylo by možné z toho usuzovat na obsah zásilky. Svědecké výpovědi nelze z hlediska jejich důkazní síly klást na roveň písemnému potvrzení o odeslání zásilky.

Za daných okolností tedy krajský soud neshledává nic závadného na tom, že se žalovaný rozhodl navržené svědecké výpovědi neprovést, neboť tyto zcela očividně nemohly přinést kýžený výsledek. Ztotožnit se s žalobcem nelze ani v tom směru, že žalovaný v rozporu se zákonem přikročil k hodnocení navržených důkazů, aniž by je provedl a znal jejich obsah a kvalitu. Je třeba akcentovat, že postup žalovaného je zcela standardní, neboť není povinností správních orgánů provádět veškeré navržené důkazy, pakliže svůj postup v odůvodnění rozhodnutí náležitě osvětlí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009 – 48). Přitom aby mohl správní orgán posoudit, zda jednotlivé navržené důkazy provede, je nucen přikročit k jejich předběžnému hodnocení, zejména pokud se jedná o přínosnost pro objasnění skutkového stavu. V posuzované věci žalovaný své rozhodnutí srozumitelně a racionálně odůvodnil, proto nelze jeho postup

hodnotit jako svévolný. Pro úplnost je třeba dodat, že žalobce ostatně ani v průběhu odvolacího řízení netvrdil, že by snad navržení svědkové mohli dosvědčit i obsah předmětného podání (takto poprvé učinil až v projednávané žalobě), proto žalovaný ani neměl důvod se domnívat, že by mohly mít navržené svědecké výpovědi pro věc zásadní význam. Pochybnosti o věrohodnosti svědků a účelovosti navržených výpovědí, které ostatně sdílí i krajský soud, pak již byly v dané věci spíše doplňujícím faktorem, pro nějž žalovaný dospěl k závěru, že provedení navržených důkazů by bylo neefektivní a nadbytečné.

Krajský soud proto na tomto místě shrnuje, že námitku žalobce ohledně provedení ústního jednání bez jeho přítomnosti považuje za veskrze neopodstatněnou. Žalobce se z jednání sice omluvil, avšak důvody své omluvy nedoložil, pročez nebylo možno považovat jeho omluvu za náležitou. Jakkoliv si je přitom krajský soud vědom toho, že judikatura správních soudů připouští v případech prvních omluv mnohdy větší benevolenci, než pokud se jedná o omluvy opakované, v daném případě nepovažuje krajský soud postup správních orgánů ve vztahu k žalobci za nikterak nepřiměřený. Žalobcem byl opakovaně poučen o nutnosti doložení omluvy, přesto však zůstal po telefonickém hovoru realizovaném dne 12. 5. 2015 až do vydání prvostupňového rozhodnutí zcela pasivní. Prvostupňovému správnímu orgánu nedoložil ani požadovanou omluvu, ani avizovanou plnou moc k zastupování zmocněncem. Žalobce tedy zcela zjevně nebyl ve správním řízení náležitě bdělý, byť mu v tom nebránily žádné objektivní překážky, a byť mu byl pro doložení omluvy poskytnut dostatečný časový prostor.

Stran námitek sdružených ve druhém žalobním bodě již krajský soud spíše ve stručnosti uvádí, že obdobné výhrady k postupu prvostupňového správního orgánu žalobce vyjádřil i v odvolání a žalovaný se s nimi v napadeném rozhodnutí zevrubně vypořádal. Krajský soud tedy pouze opakuje, že dle ust. § 3 zákona o přestupcích k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti. Proto i pokud by bylo pravdou, že žalobce se od své právní zástupkyně nedozvěděl, že řízení o námitkách proti zápisu bodů v registru řidičů bylo pravomocně skončeno, v důsledku čehož pozbyl řidičské oprávnění, nezbavovala by tato skutečnost žalobce odpovědnosti za přestupek. Je na žalobci, aby střežil svá práva a o výsledek správního řízení se aktivně zajímal. Žalobce se v tomto směru mohl informovat jak u své právní zástupkyně, tak přímo u správních orgánů. Pakliže tak po dobu více než jednoho roku neučinil, stěží lze jeho postup považovat za zodpovědný. I pokud by tedy krajský soud připustil, že žalobce nebyl svou právní zástupkyní o výsledku řízení informován (z čehož vycházely správní orgány, které se rozhodly v tomto směru žalobci uvěřit, byť tato okolnost nebyla předmětem bližšího dokazování), nic to nemění na skutečnosti, že o pozbytí řidičského oprávnění vědět měl a mohl, což zakládá odpovědnost za přestupek ve formě nevědomé nedbalosti. V žádném případě však z toho nelze dovozovat, že by měla žalobce chránit „dobrá víra“ či legitimní očekávání k výsledku námitkového řízení. Pokud žalobce ještě namítal, že mu policisté nesdělili při kontrole 22. 10. 2014 o pozbytí řidičského oprávnění, pak k tomu krajský soud uvádí, že tuto námitku vyvrací již samotný obsah úředního záznamu (resp. poznámka), podle níž žalobce uvedl, že o pozbytí řidičského oprávnění nevěděl. Toto vyjádření žalobce sám podepsal, což nijak nečiní sporným. Z toho vyplývá, že při kontrole žalobci museli policisté sdělit, že pozbyl řidičské oprávnění. Ani tyto žalobní námitky proto krajský soud neshledal důvodnými.

VI. Závěr a náklady řízení

Z uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou, jak je ve výroku I uvedeno.

O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto mu krajský soud v souladu s konstantní judikaturu správních soudů náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 5. června 2017

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová